

**Wyrok z dnia 27 lutego 1997 r.
I PKN 23/97**

Na podstawie art. 477¹ § 2 KPC sąd może uwzględnić roszczenie o odszkodowanie zamiast roszczenia o przywrócenie do pracy (art. 56 KP) zgłoszonego przez pracownika objętego ochroną przed rozwiązaniem stosunku pracy z art. 32 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234 ze zm.), jeżeli to wybrane roszczenie jest nieuzasadnione ze względu na sprzeczność ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa (art. 8 KP).

Przewodniczący SSN: Andrzej Kijowski, Sędziowie SN: Józef Iwulski (sprawozdawca), Maria Mańkowska.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 27 stycznia 1997 r. sprawy z powództwa Lecha G. przeciwko Miejskiemu Przedsiębiorstwu Energetyki Ciepłej Spółki z o.o. w R. o przywrócenie do pracy, na skutek kasacji powoda od wyroku Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu z dnia 7 listopada 1996 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Wyrokiem z dnia 16 kwietnia 1996 r. [...] Sąd Rejonowy-Sąd Pracy w Lipnie przywrócił powoda Lecha G. do pracy w pozwanym Miejskim Przedsiębiorstwie Energetyki Ciepłej Spółka z o.o. w R. i zasądził na jego rzecz wynagrodzenie za czas pozostawania bez pracy.

Sąd Rejonowy ustalił, że powód, zatrudniony u strony pozwanej jako dozorca, w dniu 28 listopada 1995 r. opuścił teren zakładu pracy i wypił piwo. Badanie alkomatem wykazało u powoda stężenie alkoholu w wydychanym powietrzu na poziomie 2,54 promille. Uzasadniało to rozwiązanie z powodem stosunku pracy na podstawie art. 52 KP, co też uczynił pozwany pracodawca. Sąd Rejonowy stwierdził jednak, że powód był przewodniczącym Krajowego Związku Ciepłowników Oddział w R. i zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych podlegał szczególnej ochronie trwałości stosunku pracy. Strona pozwana zwróciła się o zgodę na rozwiązanie z powodem stosunku pracy, jednak Krajowy Związek Ciepłowników w piśmie z dnia 1 grudnia 1995 r. takiej zgody nie wyraził. Rozwiązanie z powodem stosunku pracy stanowiło w tej sytuacji, zdaniem Sądu Rejonowego, naruszenie art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych, a oddalenia powództwa nie można oprzeć na przepisie art. 62 KP.

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Toruniu, wyrokiem z dnia 7 listopada 1996 r. [...] zmienił wyrok Sądu Rejonowego i zasądził na rzecz powoda kwotę 1 374,33 zł, oddalając powództwo o przywrócenie do pracy. Sąd Wojewódzki stwierdził, że w sprawie mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy sprzed nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz. U. Nr 24, poz. 100). Powołując się na orzecz-

nictwo Sądu Najwyższego, Sąd Wojewódzki przyjął, że przepis art. 62 KP nie mógł stanowić podstawy do oddalenia powództwa. Jednakże zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 1996 r., I PRN 103/95, możliwe było - zdaniem Sądu Wojewódzkiego - zasądzenie na rzecz powoda na podstawie art. 477¹ § 2 KPC, odszkodowania w miejsce przywrócenia do pracy. Sąd Wojewódzki uznał, że przywrócenie powoda do pracy mogłoby wywołać niekorzystny wpływ na pozostałych pracowników, utwierdzając ich w przekonaniu, iż powód ze względu na pełnioną funkcję jest uprzywilejowany.

Od tego wyroku kasację złożył powód, który zarzucił naruszenie art. 56 KP, gdyż nie został przywrócony do pracy, zgodnie z tym przepisem. Powód podniósł, że strona pozwana rozwiązując z nim stosunek pracy naruszyła przepis art. 32 ust. 1 ustawy o związkach zawodowych i wniósł o "zmianę wyroku w całości i przywrócenie do pracy".

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Kasacja jest bezzasadna. Zaskarżony wyrok Sądu Wojewódzkiego jest prawidłowy, gdyż stosuje słuszną wykładnię przepisów prawa, zgodną z dotychczasowym i aprobowanym w doktrynie, orzecznictwem Sądu Najwyższego.

W zasadzie prawidłowo Sądy stwierdziły, że przepis art. 62 KP (przepis ten miał zastosowanie w sprawie zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 2 lutego 1996 r. o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz o zmianie niektórych ustaw - Dz.U. Nr 24, poz. 100) oraz art. 8 KP w zakresie, w którym odwoływał się on do zasad współżycia społecznego, nie mógł być podstawą uznania bezzasadności roszczenia powoda o przywrócenie do pracy (por. wyrok z dnia 12 lutego 1993 r., I PRN 2/93, OSP 1994 z. 2 poz. 36 z aprobowaną glosą Z. Salwy oraz uchwała z dnia 11 maja 1993 r., I PZP 8/93, Wokanda 1993 nr 8 s. 17). Jednakże przepis art. 8 KP zawiera także zakaz czynienia ze swojego prawa użytku, który byłby sprzeczny z jego społeczno-gospodarczym przeznaczeniem. Roszczenie o przywrócenie do pracy może zaś być na tej podstawie uznane za nadużycie prawa. Wówczas sąd zgodnie z przepisem art. 477¹ § 2 KPC orzeka o odszkodowaniu zamiast o przywróceniu do pracy, którego żąda pracownik. W uchwale z dnia 30 marca 1994 r., I PZP 40/93 (OSNCP 1994 z. 12 poz. 230, OSP 1995 z. 4 poz. 81 z aprobowaną glosą U. Jackowiak) Sąd Najwyższy stwierdził, że na podstawie art. 477¹ § 2 KPC sąd może uwzględnić roszczenie o odszkodowanie zamiast roszczenia o przywrócenie do pracy (art. 56 KP) zgłoszonego przez pracownika objętego ochroną przed rozwiązaniem stosunku pracy z art. 32 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. Nr 55, poz. 234 ze zm.) wówczas, gdy roszczenie to okaże się nieuzasadnione ze względu na jego sprzeczność ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa (art. 8 KP). Podobnie w cytowanym przez Sąd Wojewódzki wyroku z dnia 18 stycznia 1996 r., I PRN 103/95 (OSNAPiUS 1996 nr 15 poz. 210) Sąd Najwyższy uznał, że szczególna ochrona prawna pracownika pełniącego funkcję związkową nie wyłącza przysługującego sądowi pracy z mocy art. 477¹ § 2 KPC uprawnienia do uwzględnienia z urzędu innego niż wybranego przez pracownika jednego z przysługujących mu według art. 56 KP alternatywnych roszczeń, jeżeli w szczególnych okolicznościach sprawy zgłoszone roszczenie jest nieuzasadnione i nie może być uwzględnione. Takie samo stanowisko wynika z wyroku z dnia 12 marca 1996 r., I PRN 5/96 (OSNAPiUS 1996 nr 19 poz. 288) czy nie publikowanej dotychczas uchwały z dnia

11 września 1996 r., I PZP 19/96, według której sąd może na podstawie art. 477¹ § 2 KPC uwzględnić roszczenie o odszkodowanie zamiast roszczenia o przywrócenie do pracy (art. 56 KP), zgłoszonego przez pracownika objętego szczególną ochroną trwałości stosunku pracy określoną w art. 32 ustawy związkowej wówczas, gdy roszczenie to okaże się nieuzasadnione ze względu na jego sprzeczność ze społeczno-gospodarczym przeznaczeniem prawa (art. 8 KP).

Podzielając w całości te poglądy, należało kasację oddalić na podstawie art. 393¹² KPC.

=====